

BAGUETOVA MÁŠLOVKA

LETOROST

DŘEVO PLODONOSNĚ

BAGUETOVA MÁŠLOVKA

O původu této veliké a poměrně dobré podzimní hrušky, kterou lze doporučiti každému ctiteli zvláště velikých plodů, arcif jen tehdy, když k vnitřní hodnotě nehledí, neví se nic. Také i rozšíření došla malého a jest jen sem tam pěstována v pomologických a domácích zahradách z obliby pro rozmanitost. Bláha vždy však tvrdil, že kdo si ji vysadil, nikdy toho nelitoval. Chválu tuto zplna zasluhuje. Jest málo hrušek, které by i za méně příznivých poměrů půdy tak prospívaly a tolik plodů poskytovaly, jako tato. Nevybírám si v půdě nijak a jest jí každá dobrá, předpokládá, že v ní hruška vůbec může růsti. Hůře jest již s polohou, kterou nutno pro ni vyhledati se zřetelem k velikým plodům, před větry úplně chráněnou. V podobných místech lze ji pěstovati i na vysokých stromech, na větru však bývají vysoké stromy většiny plodů větrem zbaveny. Nejvhodnějším tvarem pro ni jest volně rostoucí krsek, na němž se jen tolik řeže, co nevyhnutelně třeba a kterémuž tvaru se dá nejlehčeji přizpůsobiti. Mimo to lze jí také s prospěchem použiti i na jiné, uměle řezané a vedené krsky ve tvaru jakémkoliv, zvláště na špalíry, na nichž rodí obrovské plody; také věncoví v jakémkoliv tvaru vděčí se za práci věnovanou velice velikými plody.

K výchově krsků se používá stromků šlechtěných na kdouli, daří se na ní velmi dobře a vyznamenává se časnou a velmi hojnou plodností. Také i stromky na pláňkách šlechtěné začínají brzo ploditi a plodí ob rok velmi hojně.

Mladé stromky někdy v krutých zimách zmrzají, později nebývá na nich škody už viděti; plísním úplně odolává, listy i plody bývají vždy úplně čisté. Vzrůst stromů jest velice bujný, rostou však ve školce tak zkrřiva, že se dá do výšky přivesti jen s námahou; vyvíjejí se v mohutnou, zmateně rozvětvenou korunu; větve se kladou na stranu, konce se sklánějí a z ohnutých míst pučí opět nové větve vzhůru. Na kdouli šlechtěné stromky rychle vzrůstají, avšak rozklesaně, takže jen nožem lze ji udržeti v jakémsi tvaru.

Letorosty narůstají dlouhé, silné a štíhlé, bývají zkrřivené, drobně ryhované, pod oky zcela mírně zprohýbané, v mládí ochmýřené a končívaly silnější špičkou, jsou žlutavě zelenavé, na slunečné straně více žlutavě hnědé a hustě poseté vyvstalými, špinavě bělavými píhami.

Krátká, trojhranná oka jsou ostře zakončena, spodní více k letorostu přilehlá, kdežto ke konci více odstávají a mají hnědé šupiny; jsou na silněji vydutých a oblých patkách. Na letorostech velmi bujně vzrostlých bývají malá, přilehlá oka, jsou však na patkách silně vydutých, takže se zdá, jako by letorost byl zduřen u každého oka. (Viz obraz.)

Na jaře rašící strom má vzhled přišedivělý, což podmíněno jest tím, že zelené lístky jsou šedě ochmýřeny. Po ukončeném vývoji bývají listy asi 90 mm dlouhé, 56 mm široké, eliptické, na obě strany stejně zakončené, s krátkou špičkou; některé jsou širší, jsou hrubé, téměř ploše rozložené a mají kraj velmi ostře pilovitě zoubkovaný; jsou na řapících asi 47 mm dlouhých; ke konci letorostu bývají menší a řapíky jsou opatřeny dlouhými, zakřivenými palisty. Listy příplodní jsou z většího dílu asi 95 mm dlouhé, 50 mm široké, úzce eliptické a mají kraj jemně, ale také ostře pilovitě zoubkovaný, řapíky pak až 90 mm dlouhé.

Nápadně veliká květní poupata jsou ostře zakončena a mají šupiny hnědě a šedě obroubené. Z nich vykvétají nádherné, snad z hruškových největší květy, asi 56 mm v průměru široké, miskovité, z vejčitých, čistě bílých plátků tak sestavené ve velkých chomáčcích, že se nedotýká plátek plátku. (Viz obraz.)

Přibližná velikost plodů s volně rostoucího krsku vzatých jest znázorněna připojeným barevným obrazem. Plody ty věnovány byly Zemským pomologickým ústavem v Troji. Znázorňují prostřední velikost a byly těžké 280—335 g. Bývají však mnohem větší a jsou příklady, že na špalíru vyrostly až na 980 g, zůstávají však také menší, než jak z obrazu vidno, zvláště s vysokých stromů, a váží 200—230 g.

Také tvar jest obrazem dobře vystižen a třeba jen podotknouti, že některé jsou ke stopce štíhlejší a mají téměř tak zkulacené, že plod naň nelze postavit; jiné mají boky více baňaté, téměř široké a skosené a končí se širší špičkou. Povrch bývá nestejný, zcela mírně zhrbolen a i zhranatělý, plody malé bývají stejnoměrnější.

Otevřený kalich sestaven jest z ústů úzkých, žlábkovitých, vztyčených a proti sobě přihnutých, ale také i z ústů širokých a krátkých, jako plod zbarvených, avšak špiček suchých, trčí podle tvaru temene plodu buď v jamce hlubší a širší, po okraji zhrbolené, anebo volně na temeni plodu objat jen perlovitými hrbolky.

Stopka bývá zelená a rzivě žlutá, nestejně dlouhá, někdy zcela kraťounká a zdužnělá, jindy polodlouhá, silná a dřevnatá, také však i dlouhá, zakřivená, celá kostrbatá nebo jako sukovitá, k plodu silnější a obklíčená zdužnělými, kruhovitými hrboly; bývá buď na špičku jako přitlačena, někdy také přimáčknuta postranním hrbolem na stranu, jednotlivě přechází i hrbolatě v plod.

Hladká slupka se málo leskne, bývá zprvu zelená, později zežloutne asi tak, že ve stínu prokvétá zelenavě, kdežto strana sluncem ožehlá bývá až do zlatova žlutá, celá poseta silnějšími, ve stínu jemnějšími, ne příliš nápadnými, rzivými pihami; sem tam rozstříknuta bývá drobná rez bronzové barvy; vyskytují se však také i větší rzivé skvrny s krajem roztřepeným.

Bělavá, polojemná dužnina bývá plna šťávy, někdy jest máslovitá, až i v ústech rozplývavá, chuť její jest málo okořeněna, spíše vodnatá, zasládle navinulá a občerstvuje.

Hrubší zrninou hustě obklopený jaderník má větší, sušší dutou osu a chová v úzkých, dlouhých pouzdrech velká, tmavě hnědá, zřídka však úplně vyvinutá jádra.

Má se česati kolem 20. září, podle počasí i koncem září, načež po několika dnech, obyčejně v první polovici října, dospívá k jídlu, což se prozrazuje příjemnou muškatelovou vůní. Jakmile jest zralá, dlouho nevydrží a nutno ji spotřebovat do konce října.

Hodí se velmi dobře na stůl, na kterémž jest i okrasou, na trhu pro svoji velikost a pěknou barvu prodávala by se velmi dobře, přes to, že je v ten čas hojnost jiných a lepších plodů, — jest výnosná. Bláha o ní napsal, jak již uvedeno, že jest ještě málo známa, proto však kdo ji zasadil, byl vždy spokojen; v čas zrání jest nažloutlá, zcela máslovitá, jemně okořeněná a velice příjemná. Strom tvoří mohutné koruny a je plodný vždy druhý rok. Plísni netrpí, žádá však chráněnou polohu proti větrům.

V zahradách Zemského pomologického ústavu v Troji chovají ji pod jménem Máslovka Žbernice, čís. 57.

Nějakého popisu nelze nikde nalézt a jen Thomas na str. 85. ji uvádí zcela krátce pod jménem Beurré Baguet. Synonyma nejsou známa.

ŘÍHA, Jan. České ovoce I. Hrušky. 3. nezměněné vyd. Praha: Čsl. grafická unie, 1937.

BAGUETOVA MASLOVKA – *Beurré Baguet.*